

ČESKÝ OBRANNÝ STANDARD

100005 2. vydání	DĚLOSTŘELECKÉ, STŘELECKÉ A PROTITANKOVÉ ZBRANĚ. NÁZVY A DEFINICE
----------------------------	---

ZAVÁDÍ	ČOS nezavádí žádný STANAG nebo AP
NAHRAZUJE	ČOS 100001, 1. vydání DĚLOSTŘELECKÉ ZBRANĚ. NÁZVY A DEFINICE ČOS 100002, 1. vydání GRANÁTOMETRY. NÁZVY A DEFINICE ČOS 100003, 1. vydání PROTITANKOVÉ RAKETOVÉ KOMPLETY. NÁZVY A DEFINICE ČOS 100005, 1. vydání STŘELECKÉ ZBRANĚ. NÁZVY A DEFINICE

(VOLNÁ STRANA)

ČESKÝ OBRANNÝ STANDARD
DĚLOSTŘELECKÉ, STŘELECKÉ A PROTITANKOVÉ ZBRANĚ.
NÁZVY A DEFINICE

Základem pro tvorbu tohoto standardu byly originály následujících dokumentů:

ČOS 100001, 1. vydání	DĚLOSTŘELECKÉ ZBRANĚ. NÁZVY A DEFINICE
ČOS 100002, 1. vydání	GRANÁTOMETRY. NÁZVY A DEFINICE
ČOS 100003, 1. vydání	PROTITANKOVÉ RAKETOVÉ KOMPLETY. NÁZVY A DEFINICE
ČOS 100005, 1. vydání.	STŘELECKÉ ZBRANĚ. NÁZVY A DEFINICE

© Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti

Praha 2022

OBSAH

	Strana
1 Předmět standardu.....	5
2 Nahrazení standardů (norem)	5
3 Související dokumenty	5
4 Zpracovatel ČOS	5
5 Použité zkratky, značky a definice.....	5
6 Dělostřelecké zbraně	6
6.1 Druhy dělostřeleckých zbraní.....	6
6.2 Části dělostřeleckých zbraní.....	8
7 Střelecké zbraně	12
7.1 Druhy střeleckých zbraní	12
7.2 Části střeleckých zbraní	14
8 Granátometry	19
8.1 Druhy granátometů.....	19
9 Protitankové raketové zbraňové systémy (komplety).....	20
9.1 Druhy protitankových raketových kompletů.....	21
9.2 Části protitankových raketových kompletů	22
Přílohy	
Příloha A Český abecední rejstřík	26
Příloha B Anglický abecední rejstřík	33

1 Předmět standardu

ČOS 100005, 2. vydání, stanovuje názvy a definice dělostřeleckých, střeleckých a protitankových zbraní, jejich hlavních částí, ale i sestav, součástí a dílů, které jsou rozhodující pro funkci dané zbraně, čímž sjednocuje a soustřeďuje názvy a definice předchozích samostatných standardů do jednotného dokumentu a rovněž reaguje na vývoj a změny terminologie v uvedených oblastech (druzích) výzbroje. Obsahuje ekvivalenty názvů v anglickém jazyce.

2 Nahrazení standardů (norem)

ČOS 100005, 2. vydání, nahrazuje a ruší od data účinnosti tohoto standardu ČOS 100001, 1. vydání; ČOS 100002, 1. vydání; ČOS 100003, 1. vydání a ČOS 100005, 1. vydání.

3 Související dokumenty

AAP-6 – NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS OF MILITARY USAGE (ENGLISH AND FRENCH)
Slovník NATO s termíny a definicemi vojenského významu pro použití v NATO (anglicky a francouzsky)

4 Zpracovatel ČOS

Vojenský technický ústav, s.p., odštěpný závod VTÚVM, Ing. Pavel MENŠA;
Ing. Jozef VALKO, CSc.

5 Použité zkratky, značky a definice

Použité názvy a definice tohoto standardu jsou uspořádány v posloupnosti od celku po příslušný díl dané zbraně podle následujících pojmů:

Česky	Název Anglicky	Definice
Zbraňový systém	Weapon system	Stručné vyjádření základní charakteristiky nebo vlastnosti složitějšího zbraňového systému, složeného většinou ze zbraně a pomocných zařízení (např. podstavec, zaměřovač, naváděcí zařízení atd.).
Druh zbraně	Weapon	Stručné vyjádření základní charakteristiky nebo vlastnosti samotné zbraně.
Hlavní části zbraně	Weapon main parts	Relativně samostatné funkční části zbraně, které lze zpravidla demontovat ze zbraně jako celek.
Skupina	Assembly	Mechanismus nebo ústrojí, který zabezpečuje příslušnou hlavní funkci zbraně.
Podskupina	Subassembly	Dílcí funkční část skupiny zbraně.
Součást	Group	Dílcí funkční část podskupiny zbraně.

Díl, komponenta	Part, component	Část zbraně (dále zpravidla nedělitelná), která zabezpečuje konečnou funkci příslušné součásti zbraně.
-----------------	-----------------	--

6 Dělostřelecké zbraně

1. Dělostřelecké zbraně (*artillery weapons*): Hlavňové zbraně ráže větší než 20 mm, které pro udělení potřebné počáteční rychlosti střely mohou využít různé druhy energie (tepelnou, elektromagnetickou) nebo raketové zbraně, které pro udělení počáteční rychlosti střely (rakety) využívají raketový motor a laserové zbraně, které místo střely využívají přímo energii laserového paprsku. Dělostřelecké zbraně lze dále rozdělovat podle používaného prostředku, balistických vlastností, mobility, použití, zákluzovosti hlavně a stupně automatizace funkčního cyklu.

6.1 Druhy dělostřeleckých zbraní

6.1.1 Druhy dělostřeleckých zbraní podle druhu využívané energie a použitého prostředku

2. Dělo, minomet (*gun, mortar*): Palná dělostřelecká hlavňová zbraň, v jejíž hlavní se energie uvolněná hořením výmetné náplně přeměňuje primárně v pohybovou energii dělostřelecké (minometné) střely.
3. Odpalovací zařízení (*launcher*): Dělostřelecká zbraň pro odpalování (vypouštění) střel (raket) v nichž se energie uvolněná hořením raketového motoru přeměňuje v pohybovou energii střely (rakety).
4. Raketomet (*multiple rocket launcher*): Dělostřelecká zbraň, z níž jsou vypouštěny reaktivní střely poháněné vlastním raketovým motorem.
5. Elektromagnetické dělo (*electromagnetic gun*): Dělostřelecká hlavňová zbraň, v jejíž hlavní se elektromagnetická energie přeměňuje primárně v pohybovou energii dělostřelecké střely.
6. Laserové dělo (*laser gun*): Dělostřelecká zbraň, v níž se elektromagnetická energie elektronů přeměňuje v kinetickou a tepelnou energii koherentního a monochromatického proudu fotonů.

6.1.2 Druhy dělostřeleckých zbraní podle balistických vlastností

7. Kanón (*cannon*): Výkonné a těžké dělo s dlouhou hlavní (45 až 70 ráží), s velkým dostřelem, střílející přímo i nepřímo počáteční rychlostí rážové střely až $\sim 1000 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ po převážně ploché dráze letu.
8. Houfnice (*howitzer*): Dělo s kratší hlavní (30 až 40 ráží), s menším dostřelem, střílející převážně nepřímo počáteční rychlostí střely do $\sim 700 \text{ m}\cdot\text{s}^{-1}$ po oblé dráze letu.
9. Kanónová houfnice (*gun howitzer*): Dělo spojující výhodné vlastnosti houfnice a kanónu.
10. Dělo bez záměrné (*non-line of sight gun*): Dělo pro střelbu munice s koncovým navedením bez potřeby přesného zamíření.

6.1.3 Druhy dělostřeleckých zbraní podle mobility

(Obecné definice uváděné pro dělo jsou platné i pro minomet a raketomet).

11. Stacionární dělo (*stationary gun*): Dělo pevnostní nebo i protiletadlové, pevně zabudované v palebném postavení.
12. Nesené dělo (*carried gun*): Lehké (malorážové) dělo přenášené obsluhou nebo zvířetem do nového palebného postavení.
13. Vezené dělo (*transported gun*): Dělo přepravované na ložné ploše přepravníku; bojový úkol může plnit přímo z ložné plochy nebo i (po spuštění z přepravníku) ze země.
14. Tažené dělo (*towed gun*): Dělo přepravované za tahačem.
15. Samohybné dělo (*self-propelled gun*): Dělo umístěné na samohybném podvozku.
16. Samojízdné dělo (*towed gun with auxiliary power unit*): Tažené dělo vybavené pohonnou jednotkou pro pohyb při manévrování.

6.1.4 Druhy dělostřeleckých zbraní podle taktického určení

17. Pozemní dělo (*ground gun*): Dělo přepravované na pozemních základech (nosičích) a z těchto základů střílející. Jedná se o polní dělo, protitankový kanón, protiletadlový kanón, pevnostní dělo, horské dělo, ale i samohybné dělo, dělo (kanón) tanku, dělo (kanón) bojového vozidla pěchoty aj.
18. Polní dělo (*field gun*): Dělo určené k palebné podpoře pozemních sil na bojišti.
19. Lodní dělo (*ship gun*): Dělo umístěné na plovoucím základu (plavidle).
20. Letecký kanón (*aircraft gun*): Dělo, obvykle automatický kanón, umístěovaný v různých částech konstrukce letadla.
21. Protiletadlový kanón (*anti-aircraft gun*): Kanón konstruovaný pro střelbu na vzdušné cíle.
22. Protitankový kanón (*anti-tank gun*): Kanón konstruovaný pro střelbu na odolné pozemní (případně i hladinové) cíle.
23. Pevnostní dělo (*fortress gun*): Dělo umístěné do stálého opevnění.
24. Horské dělo (*mountain gun*): Dělo konstruované pro střelbu z horských palebných postavení na horské a údolní cíle. Má větší rozsah deprese, někdy i spodní lafetu zvláštní konstrukce a lze je snadno rozložit na části přepravitelné silami obsluhy (dříve i potahem nebo na soumarech).

6.1.5 Druhy dělostřeleckých zbraní podle zákluzovosti hlavně

25. Zákluzové dělo (*recoiling gun*): Dělo s pružně lafetovanou skluznou hlavní, která při výstřelu zakluzuje vůči lafetaci.
26. Předkluzové dělo (*soft-recoil gun*): Dělo, jehož výstřel začíná před koncem předkluzového pohybu hlavně.
27. Dělo s dvojitým zákluzem (*double-recoil gun*): Výkonné dělo, u něž zakluzují kromě běžných zákluzových částí i celé části otočné vůči základu.

28. Bezzákluzové dělo (*recoilles gun*): Dělo s kompenzovanou silou zpětného rázu při výstřelu, jehož hlaveň při výstřelu nezakluzuje. Lafetace je proto bez kolébky i brzdovratného zařízení a hlaveň je spojena přímo s vrchní lafetou pomocí hlavňových čepů a náměrového mechanismu.

6.1.6 Druhy dělostřeleckých zbraní podle stupně automatizace funkčního cyklu

29. Ručně nabíjené dělo (*hand operated gun*): Dělo, jehož příprava ke střelbě i střelba jsou konány výhradně silami obsluhy.
30. Poloautomatické dělo (*semiautomatic gun*): Dělo s částečně nebo zcela mechanizovaným nabíjením, ale s ruční iniciací nabitého náboje (nemůže střílet dávkou).
31. Samonabíjecí dělo (automatizované) (*self-loading gun*): Dělo s částečně nebo zcela mechanizovaným nabíjením, ale s ruční iniciací nabitého náboje (nemůže střílet dávkou).
32. Automatický kanón (*automatic gun*): Kanón s plně automatickým nabíjením a uskutečněním výstřelu (může střílet dávkou).
33. Kanón s elektrickým řetězovým pohonem (*chain gun*): Elektricky řetězem poháněná automatická zbraň, přičemž munice je do kanónu podávána kovovým článkovým pásem podávacím ústrojím zabezpečujícím dvojí nezávislé podávání. Kanón může být ovládán elektricky nebo nouzově ručně.
34. Dálkové řízená zbraňová stanice (*remote control weapon station*): Zbraňový systém, jehož všechny funkce je možné ovládat dálkově bez přímého kontaktu obsluhy s vlastní zbraní.

6.2 Části dělostřeleckých zbraní

6.2.1 Hlaveň

35. Dělová hlaveň (*barrel, tube*): Tlustostěnná válcová nádoba jednostranně uzavřená závěrem buď plně, nebo s Lavalovou tryskou (hlaveň u bezzákluzového děla). V hlavni se chemická energie výmetné náplně hořením mění v tlakovou energii prachových plynů a ta pak v kinetickou energii střely. Dále hlaveň slouží k navedení střely do požadovaného směru střelby.
36. Hlaveň s drážkovanou vodící částí vývrtnu (*rifled bore tube*): Hlaveň, v jejíž vodící části jsou vypracovány šroubovicové drážky, udílející vedené střele rotaci, jež zajišťuje její stabilitu za letu.
37. Hlaveň s hladkým vývrtem (*smooth bore tube*): Hlaveň s hladkou vodící částí vývrtnu, ze které se zpravidla vystřelují střely s aerodynamickou stabilizací.
38. Balistická hlaveň (*ballistic tube*): Hlaveň určená výhradně pro balistické zkoušky prachů a výmetných náplní. Vybírá se z nových nebo málo střílených sériových hlavních na základě střelby svědečnými ranami. Pokles počáteční rychlosti střel nebo tlaku nesmí překročit stanovenou procentní hodnotu. Může být vybavena speciálními úpravami pro připojení zařízení (snímačů) pro měření vnitrobalistických veličin (max. tlak, průběhy tlaku, teplota apod.).

39. Zadek hlavně (*breech ring*): Část úplné hlavně, jež spojuje vlastní hlaveň s uzavíracím blokem a obvykle i s brzdovratným zařízením a případně i s dalšími prvky nutnými pro požadovanou funkci děla.
40. Nábojová komora (*chamber*): Prostor v zadní části vývrtní hlavně, do něž se před výstřelem zasouvá náboj, nábojka nebo jen výmetná náplň.
41. Přechodový kužel (*forcing cone*): Kuželovitá část mezi nábojovou komorou a vodící částí vývrtní hlavně, umožňující plynulé vtlačení (zařízení) vodící obroučky střely do vodící části vývrtní hlavně.
42. Vodící část vývrtní (*elongated portion*): Válcová část vývrtní hlavně, ve které se střele udělí předepsaná počáteční rychlost. Povrch vodící části je buď hladký, nebo drážkovaný.
43. Ústí hlavně (*muzzle*): Přední konec hlavně s výstupním otvorem pro střelu.
44. Drážky vývrtní hlavně (*bore grooves*): Šroubovicové pravotočivé drážky vhodného profilu a stoupání vypracované do vnitřního profilu vodící části hlavně (od přechodového kužele k ústí). Slouží pro udílení rotace střele pro její gyroskopickou stabilizaci za letu.
45. Pole vývrtní hlavně (*field of grooving*): Vodící část vývrtní hlavně mezi drážkami.
46. Ústňová brzda (*muzzle brake*): Zařízení na ústí hlavně děla k usměrnění plynů vytékajících za střelou, jejichž reaktivní i aktivní silové působení na hlaveň odporuje jejímu záklučovému pohybu.
47. Ejektor hlavně (*bore evacuator, fume extractor*): Hlavňové zařízení, nazývané též vyplachovací nebo odvětrávací zařízení, pro nucené odvádění plynů z vývrtní hlavně jejím ústím (po výstupu střely). Používá se u děl s hlavněmi lafetovanými v uzavřené věži nebo korbě pro ochranu obsluhy proti plynným škodlivinám vzniklým při výstřelu, jež by po otevření závěru do těchto uzavřených prostor vnikly.
48. Systém snímání polohy ústí (*muzzle position scanning system*): Elektromechanické zařízení, umožňující změření posunu ústí hlavně v závislosti na změně vnějších vlivů. Výstup ze zařízení se přenáší do balistického počítače pro výpočet oprav úhlů zamíření děla.
49. Snímač polohy ústí (*muzzle reference sensor*): Optická nebo optoelektronická součást systému snímání polohy ústí hlavně vůči referenčnímu bodu.
50. Termo-izolační plášť hlavně (*thermal sleeve*): Hlavňové zařízení pro izolaci materiálu hlavně od teplotních vlivů okolí, čímž se omezuje jejich vliv na deformaci hlavně a zvyšuje se přesnost střelby.

6.2.2 Závěrové ústrojí

51. Závěrové ústrojí (*breech mechanism*): Konstrukční a funkční skupiny a ústrojí umožňující ruční a/nebo automatické otevírání i zavírání závěru, u nábojnicového střeliva pak vyhazování nábojnic, dokončení zasunutí náboje nebo střely a nábojky do nábojové komory apod.

52. Závěrový blok děla (*gun breech-block*): Součást závěrového ústrojí, která bezprostředně uzavírá nábojovou komoru hlavně a o jejíž čelo se opírá nábojka nabitého náboje.
53. Šroubový závěr (*screw-type breech*): Uzamykatelný typ závěrového bloku tvořený šroubem, jehož segmenty (přerušovaný závit) se zašroubovávají do závitových segmentů lůžka v zadku hlavně.
54. Klínový závěr (*sliding wedge-type breech*): Uzamykatelný typ závěrového bloku tvořený samosvorným klínem.
55. Klika závěru (*breech block handle*): Zařízení, které uvádí do činnosti buď mechanismus nosiče šroubového závěru nebo ovládá funkční polohy klínového závěru.
56. Nabíjecí zařízení (*loading mechanism, feeding mechanism*): Zařízení sloužící k přemístění náboje ze zásobníku do nábojové komory hlavně.
57. Odpalovací mechanismus (*firing mechanism*): Zařízení k mechanické nebo elektrické iniciaci citlivé výbušné složky v zážehovém rozněcovadle, které zažehuje výmetnou náplň.

6.2.3 Brzdovratné zařízení

58. Brzdovratné zařízení (*recoil mechanism*): Konstrukční a funkční skupina děla se skluznou hlavní, sloužící k vyvození odporu proti zákluzu, proti předkluzu, k navrácení zákluzových částí do přední (základní) polohy a k jejich udržení v ní při libovolném náměru.
59. Hydraulická brzda zákluzu a předkluzu (*recoil brake*): Konstrukční skupina brzdovratného zařízení sloužící k vyvození odporu proti zákluzu a proti předkluzu zákluzových částí.
60. Kompenzátor (*compensator*): Součást válců některých hydraulických brzd zákluzu a předkluzu určená ke kompenzaci změn objemu brzdové kapaliny v důsledku změn její teploty. Do kompenzátoru vstupuje nadbytečná kapalina otvorem v mezistěně a z kompenzátoru je vytlačována do válce silou mechanické nebo i pneumatické pružiny.
61. Vratník (*recuperator*): Součást brzdovratného zařízení, která při zákluzu akumuluje část zákluzové energie čímž se podílí na brzdění zákluzu a po navrácení zákluzových částí do přední polohy je v ní drží při libovolném náměru.

6.2.4 Kolébka

62. Kolébka (*cradle*): Část lafetace zákluzového děla, sloužící k vedení zákluzových částí při zákluzu a předkluzu, k přenosu síly od výstřelu a jiných sil a ke zprostředkování náměrového pohybu hlavně.
63. Kolébkové čepy (*trunnions*): Součást otočného uložení náměrových částí ve vrchní lafetě. Konstrukčně jsou čepy spojeny s kolébkou nebo s vrchní lafetou. Protikusem je ložisko kolébkových čepů, jež je pak součástí buď vrchní lafety, nebo kolébky. Dvojice (čepy a ložiska) se podílejí na přenosu veškerých zatížení působících mezi náměrovými (zákluzovými) částmi a lafetací.

64. Nosič kolébkových čepů (*carrier of trunnions*): Součást otočného uložení náměrových částí ve vrchní lafetě. Konstrukčně jsou čepy spojeny s kolébkou nebo s vrchní lafetou. Protikusem je ložisko kolébkových čepů, jež je pak součástí buď vrchní lafety nebo kolébky. Dvojice (čepy a ložiska) se podílejí na přenosu veškerých zatížení působících mezi náměrovými (zákluzovými) částmi a lafetací.
65. Náměrová zubatka (*elevating arc*): Svislý ozubený segment, koncový člen náměrového odvalovacího mechanismu, upevněný obvykle na kolébce, jenž zprostředkovává změnu náměru hlavně otáčením náměrových částí kolem osy kolébkových čepů.

6.2.5 Vrchní lafeta

66. Vrchní lafeta (*upper carriage*): Část lafetace (montáže, lafetování) děla, která nese náměrové části děla a umožňuje jejich odměrový i náměrový pohyb.
67. Bočnice (stěny) vrchní lafety (*side plates*): Boční stěny vrchní lafety, které bezprostředně nesou kolébkové čepy nebo jejich ložiska.
68. Axiální lafetové ložisko (*carriage bearing, pintle*): Obvykle část vrchní lafety, ložisko - čep (pivot) nebo velkorozměrové valivé ložisko (kulová dráha) – kolem jehož osy se otáčejí celé odměrové části.
69. Lafetový štít (*carriage shield*): Vhodně tvarovaný pancéřový plech k ochraně obsluhy a některých částí děla při výstřelu a před účinky střepin a střel z ručních zbraní.
70. Vyvažovač (*equilibrator*): Mechanismus působící na náměrové části vzhledem k ose kolébkových čepů momentem své síly proti momentu tíhy náměrových částí a tím usnadňuje změny náměru.
71. Náměrový mechanismus (*elevating mechanism*): Výkonná část zařízení umožňující změny náměru hlavně dělostřelecké zbraně.
72. Odměrový mechanismus (*traversing mechanism*): Výkonná část zařízení umožňující změny odměru hlavně dělostřelecké zbraně.
73. Pohon náměru (odměru) (*elevation (traverse) actuator*): Mechanismus zajišťující pohyb vrchní lafety (kolébky) ve svislé nebo vodorovné poloze.

6.2.6 Spodní lafeta

74. Základna, spodní lafeta (*basic structure, lower carriage*): Starší, ale užívaný název pro základ (nosič) tažené dělostřelecké zbraně.
75. Lafetové rameno (*trail*): Část spodní lafety (základu, nosiče) určená k zajištění palebné stability taženého děla. Umožňuje také připojení děla k tahači, manipulaci s dělem, je spojeno s nosičem vrchní lafety a bývalo spojeno s kolesnou.
76. Otočný převáděč, komutátor (*slip ring*): Část spodní lafety, která zabezpečuje přenos elektrických signálů na zařízení vrchní lafety bez použití kabelových svazků.

6.2.7 Mířidla

77. Dělový zaměřovač (*gun sight*): Zařízení sloužící k zamíření děla na cíl nebo na záměrný (zajišťovací) bod.

78. Dělový dalekohled (*gun telescope*): Periskopický optický přístroj s otočnou hlavou a úhломěrem, součást zaměřovače děla pro nepřímou střelbu a pro orientaci děla.
79. Dalekohled pro přímou střelbu (*gun telescope for direct fire*): Optický přímohledný dalekohled pro přímou střelbu (na blízké, přímo viditelné pozemní cíle).
80. Dělový kvadrant (*gun quadrant*): Mechanický zaměřovací přístroj s libelou, používaný k nastavení nebo i k měření úhlů náměru a příčných úhlů hlavně děla.

6.2.8 Příslušenství

81. Příslušenství (*accessories*): Souprava náhradních dílů a nástrojů pro údržbu zbraně na stupni obsluhy.
82. Dělový vybiják (*artillery unloading rammer*): Pomůcka připevňovaná někdy k tyči vytěráku, sloužící pak k vybití (vytlačení) již nabitě střely (náboje) od ústí hlavně přes nábojovou komoru.
83. Dělový nabiják (*artillery loading rammer*): Pomůcka nabíječe pro ruční nabíjení (zasouvání, dorážení) jednotlivých střel do přechodového kužele nábojové komory hlavně.

7 Střelecké zbraně

84. Střelecká zbraň (*projectile-firing weapon*), malorážová zbraň (*small arm*): Zbraň ráže menší než 20 mm, jejíž ničivý element (střela, brok nebo jiné těleso) je uváděn do pohybu (vystřelován) okamžitým uvolněním nahromaděné energie. Střelecké zbraně lze rozdělovat podle používaného prostředku, podle zdroje energie pro pohyb ničivých elementů, podle používaného ničivého elementu, podle charakteru obsluhy, podle stupně automatizace nabíjení a podle počtu hlavních.

7.1 Druhy střeleckých zbraní

7.1.1 Druhy střeleckých zbraní podle používaného prostředku

85. Pistole (*pistol*): Střelecká zbraň s pevnou nebo pohyblivou hlavní s nábojovou komorou. Konstrukce zbraně umožňuje střelbu jednou rukou.
86. Revolver (*revolver*): Střelecká zbraň s pevnou hlavní a otáčivým válcem s nábojovými komorami, které se mezi jednotlivými výstřely natáčejí do osy vývrtu hlavně. Konstrukce zbraně umožňuje střelbu jednou rukou.
87. Puška (*rifle*): Střelecká zbraň, jejíž konstrukce předpokládá střelbu oběma rukama s opřením pažby do ramene.
88. Odstřelovací puška (*sniper rifle*): Puška, jejíž konstrukce zajišťuje zvýšenou přesnost střelby. Obvykle osazená optickým zaměřovačem.
89. Karabina (*carbine*): Odlehčená puška se zkrácenou hlavní.
90. Útočná puška (*assault rifle*): Odlehčená puška s možností střelby jednotlivými ranami nebo dávkou.

91. Samopal (*submachine gun*): Automatická střelecká zbraň pro střelbu pistolovými náboji.
92. Osobní obranná zbraň (*personal defence weapon*): Střelecká zbraň určená především pro osobní obranu. Do osobních obranných zbraní můžeme zařadit pistole, revolvery a samopaly.
93. Kulomet (*machine gun*): Automatická střelecká zbraň pro střelbu výkonnějšími než pistolovými náboji. Její konstrukce umožňuje střelbu s oporou.
94. Lehký kulomet (*light machine gun*): Kulomet, jehož konstrukce umožňuje střelbu s dvounožky s opřením pažby do ramene.
95. Těžký kulomet (*heavy machine gun*): Kulomet, jehož konstrukce umožňuje střelbu z podstavce.
96. Univerzální kulomet (*universal machine gun*): Kulomet, jehož konstrukce předpokládá jeho použití jako lehkého i těžkého kulometu.
97. Tankový (spřažený) kulomet (*tank (coaxial) machine gun*): Kulomet přizpůsobený pro lafetaci do tanků a dalších vozidel.
98. Protiletadlový kulomet (*anti-aircraft machine gun*): Kulomet upravený pro střelbu na vzdušné cíle.

7.1.2 Druhy střeleckých zbraní podle zdroje energie pro pohyb ničivých elementů

99. Palná zbraň (*firearm*): Střelecká zbraň, ve které se k vymetení ničivého elementu využívá energie plynů, vznikajících při hoření výmetné náplně.
100. Plynová zbraň (*gas weapon*): Střelecká zbraň, ve které se k vymetení ničivého elementu využívá energie stlačeného plynu nebo par.
101. Vzduchová zbraň; vzduchovka (*air gun*): Střelecká zbraň, ve které se k vymetení ničivého elementu využívá energie stlačeného vzduchu.
102. Mechanická zbraň (*mechanical weapon*): Střelecká zbraň, která využívá k urychlení ničivého elementu nahromaděné mechanické energie.

7.1.3 Druhy střeleckých zbraní podle používaného ničivého elementu

103. Kulová střelecká zbraň (*bullet fire arm*): Střelecká zbraň určená pro střelbu jednotnou střelou.
104. Broková střelecká zbraň, brokovnice (*shotgun*): Střelecká zbraň určená pro střelbu broky nebo jinými hromadnými střelami.
105. Kulobroková střelecká zbraň (*multiple-barrel rifle shot gun*): Dvohlavňová (vícehlavňová) střelecká zbraň, která má nejméně jednu hlaveň konstruovanou pro střelbu jednotnou střelou a nejméně jednu hlaveň konstruovanou pro střelbu broky nebo jinými hromadnými střelami.

7.1.4 Druhy střeleckých zbraní podle charakteru obsluhy

106. Individuální střelecká zbraň (*individual weapon*): Střelecká zbraň, která je nesena, nabíjena a používána při střelbě jedním člověkem.

107. Skupinová střelecká zbraň (*crew-served weapon*): Střelecká zbraň se skupinovou obsluhou.

7.1.5 Druhy střeleckých zbraní podle stupně automatizace nabíjení

108. Jednoranová zbraň (*single shot gun*): Střelecká zbraň, u níž se náboj vsouvá ručně přímo do nábojové komory; nemá zásobník.

109. Opakovací zbraň (*repeating arm*): Střelecká zbraň se zásobovacím zařízením (zásobník, nábojová schránka), u níž zasunutí náboje, vytažení a vyhození nábojnice (náboje) se děje ručním ovládním závěru.

110. Samonabíjecí zbraň (*self-loading arm*): Střelecká zbraň, u níž se vyhození nábojnice, opětovné nabití a napnutí spoušťového mechanismu děje automaticky v důsledku předchozího výstřelu; spoušťový mechanismus umožňuje střílet pouze jednotlivé rány.

111. Automatická zbraň (*automatic arm*): Střelecká zbraň s plnou automatizací znovunabití; umožňuje střelbu dávkou.

7.1.6 Druhy střeleckých zbraní podle počtu hlavních

112. Jednohlavňová zbraň (*single-barrelled gun*): Střelecká zbraň s jednou hlavní.

113. Dvouhlavňová zbraň (*double-barrelled gun*): Střelecká zbraň se dvěma hlavními.

114. Vícehlavňová zbraň (*multiple-barrelled gun*): Střelecká zbraň, která má více než dvě hlavní.

7.2 Části střeleckých zbraní

7.2.1 Hlaveň

115. Hlaveň (*barrel*): Válcová nádoba, obvykle jednostranně uzavřená, v níž se chemická energie výmetné náplně hořením mění v tlakovou energii prachových plynů a ta pak v kinetickou energii střely; u plynových zbraní je to přeměna energie stlačeného plynu. Slouží k navedení střely do požadovaného směru střelby v prostoru.

116. Kulová (drážkovaná) hlaveň (*rifle barrel*): Hlaveň se šroubovitě drážkovaným nebo polygonním vývrtem, který slouží k uvedení střely do otáčivého pohybu.

117. Broková hlaveň (*shot barrel*): Hlaveň s hladkým vývrtem se zahrdlením nebo bez zahrdlení.

118. Vývrt hlavně (*bore*): Vnitřní dutina (prostor) hlavně.

119. Drážka (*groove*): Drážka určitého průřezu ve tvaru šroubovice prohloubená ve vnitřní stěně hlavně od přechodového kužele k ústí. Slouží pro udělení rotace střele při výstřelu.

120. Pole (*land*): Vodící část vývrtu hlavně mezi drážkami.

121. Ráž; ráže (*caliber; calibre*): Průměr vodící části hlavně. U drážkovaných hlavních je to průměr vývrtu mezi poli.

122. Nástavec hlavně (*barrel extension*): Snímatelná část hlavně, která slouží k prodloužení hlavně pro nasazení tlumiče plamene nebo nástavce pro střelbu cvičným střelivem.
123. Plynový násadec (*muzzle attachment*): Plynový násadec slouží k přivedení prachových plynů, proudících z vývrtu hlavně plynovým kanálkem na píst a k plynovému regulátoru.
124. Plynový regulátor (*gas regulator*): Je uložen v plynovém násadci a je určen k regulaci množství prachových plynů působících na píst nosiče závorníku, čímž umožňuje nastavení rychlosti střelby.
125. Zámek hlavně (*barrel lock*): Upravená zadní část hlavně, která slouží k rychlé výměně hlavně a k jejímu bezpečnému uzamčení v pouzdru závěru.
126. Objímka zámku hlavně (*barrel bracket*): Součást zámku hlavně, která umožňuje zajištění hlavně.
127. Matice zámku hlavně, hlavňová spojka (*barrel nut*): Součást zámku hlavně, která slouží k pevnému spojení hlavně s pouzdem závěru a k seřízení vůle mezi čelem závorníku a zadním čelem hlavně.
128. Zahrdlení (*choke*): Úprava ústové části vývrtu brokové hlavně (zúžení) ovlivňující velikost a charakter krytí.
129. Zakončení ústí (*muzzle end*): Tvar konce ústí hlavně provedený buď zaoblením, kuželem nebo válcem soustředným s vývrtem.
130. Tlumič plamene (*flash hider, flash reducer*): Válcovitý nebo kuželovitý nástavec upevněný na ústí hlavně, jehož účelem je vyvolat částečnou expanzi prachových plynů, snížit jejich teplotu a tím zmenšit záblesk u ústí hlavně.
131. Zesilovač zpětného rázu (*recoil intensifier*): Zařízení sloužící ke zrychlení zákluzového pohybu hlavně.
132. Tlumič hluku (*noise suppressor*): Zařízení pro snížení akustického tlaku, upevňované na ústí hlavně, obvykle válcového tvaru s velkým expansním objemem s mnoha odraznými ploškami a otvory, v němž dochází ke snížení rychlosti plynů vytékajících z ústí hlavně na podzvukovou rychlost.

7.2.2 Pouzdro závěru

133. Pouzdro závěru (*receiver, breech casing*): Slouží pro uložení závěru. Při výstřel utvoří s hlavní jeden celek. Někdy je pouzdro svázáno i s ústrojím nabíjení zbraně. U zbraně s nepohyblivou hlavní je nazýváno pouzdem střelecké zbraně.
134. Nosič hlavně (*barrel extension*): Součást pouzdra závěru, která umožňuje spojení hlavně s mechanismem závěru a s nárazníkem.
135. Vedení hlavně (*barrel support*): Součást pouzdra závěru, která umožňuje vedení hlavně při jejím pohybu v průběhu střelby.
136. Nábojiště (*firing chamber*): Prostor v pouzdře závěru, ve kterém je připraven náboj před zasunutím do hlavně.
137. Napínací mechanismus (*cocking mechanism*): Součást závěru, která slouží k natažení závěru a napnutí úderníku.

138. Napínací páka (*cocking handle*): Součást napínacího mechanismu, která slouží k přesunutí (natažení) závěru do zadní polohy.
139. Výhozné okénko (*ejection port*): Otvor v pouzdru závěru, kterým se odstraňuje vystřelená nábojnice.
140. Pojistka (*safety catch, block*): Součást zajišťující zbraň proti samovolnému nebo nechtěnému spuštění.
141. Zrychlovač závěru (*breech accelerator, bolt accelerator*): Součást nebo mechanismus sloužící ke zrychlení zákluzového pohybu závěru automatické zbraně při střelbě za účelem zvýšení rychlosti střelby.
142. Záchyť závěru (*bolt latch release*): Součást, která zachycuje závěr v zadní poloze.

7.2.3 Závěrový mechanismus

143. Závěr (*breech, bolt*): Sestava, která uzavírá nebo uzamyká náboj v nábojové komoře.
144. Nosič závorníku s pístem (*breech block carrier, piston*): Nosič závorníku s pístem uvádí do činnosti závorník a vytahuje náboje z nábojového pásu.
145. Závorník (*breech block, breech bolt*): Díl, který slouží k zasouvání náboje do nábojové komory, k uzavření vývrtu hlavně, k probití zápalky nábojů a k vytažení vystřelené nábojnice nebo náboje z nábojní komory.
146. Měnič směru drážky páky posouvače (*alternative feed bolt switch*): Díl, který zabezpečuje změnu příslušné drážky páky posouvače pásu.
147. Úderník (*firing pin*): Zabezpečuje přenesení energie bicí pružiny na zápalník.
148. Zápalník (*striker*): Samostatný díl nebo součást úderníku, která rozněcuje nárazovou slož v zápalce náboje.
149. Vytahovač (*extractor*): Zabezpečuje vytažení nábojnice nebo náboj z nábojové komory.
150. Vyhazovač (*ejektor*): Zabezpečuje vyhození nábojnice nebo náboje ze zbraně.
151. Předsuvná pružina (*return spring*): Pružina působící na závěrový mechanismus; při svém stlačování přejímá část pohybové energie závěru a vrací mechanismus do přední polohy.
152. Bicí ústrojí (*striking mechanism*): Mechanismus způsobující úder zápalníku na zápalku náboje.
153. Bicí pružina (*mainspring, firing pin spring*): Pružina dodávající bicímu mechanismu energii potřebnou k roznětu nárazové složky.
154. Nárazníková pružina (*buffer spring*): Pružina přejímající přebytečnou energii pohybuječích se součástí a tlumící jejich náraz.
155. Repulsní pružina, zpětná pružina (*repulsing spring*): Pružina vracející zápalník po výstřelu zpět do výchozí polohy.
156. Vratná pružina (*recoil spring*): Pružina vracející závěr po výstřelu do přední (výchozí) polohy.

7.2.4 Podávací mechanismus

157. Podávací mechanismus, podávač munice (*feeding mechanism, feeder*): Mechanismus zabezpečující posunování nábojového pásu, vysunutí náboje z nábojového pásu nebo zásobníku a zasunutí náboje do nábojové komory.
158. Pouzdro podávače (*feed block housing*): Součást podávače, která slouží k usměrnění pohybu nábojového pásu s náboji a k usměrnění náboje při jeho zasouvání do nábojní komory.
159. Víko (příklop) podávače (*feed cover*): Součást podávače munice, která slouží k uzavření podávače a pouzdra závěru.
160. Mechanismus podávacích záchytek, posouvač pásu (*belt feed slide, pawl*): Součást podávače munice, která zajišťuje posouvání nábojového pásu s náboji a jeho držení v poloze pro dopravení náboje do nábojiště střelecké zbraně.
161. Podávací kanál (*feed channel*): Součást podávače, která převádí lineární pohyb kladičky posouvače na otáčivý pohyb podávacích článků podávacích záchytek.
162. Podávací žlábek (*feed tray*): Součást podávače, která slouží k zavedení pásu s náboji do mechanismu podávače.

7.2.5 Spoušťové ústrojí

163. Spušťadlo (*trigger mechanism*): Mechanismus, který zabezpečuje zadržení nosiče závorníku za spoušťový ozub spoušťové páky v zadní poloze, vypuštění nosiče závorníku z této polohy a zajištění střelecké zbraně proti nezamyšlenému odpálení. Zabezpečuje zahájení a ukončení střelby.
164. Spoušťová páka (*trigger arm, sear*): Součást spuštěadla, která zadržuje svým spoušťovým ozubem nosič závorníku v zadní poloze.
165. Pojistka spouště (*safety catch*): Součást, která znemožňuje uvolnění spoušťové páky, je-li závěr napnut (nosič závorníku v zadní poloze) a mohlo by dojít k nezamyšlenému odpálení.
166. Elektromagnet spuštěadla (*firing solenoid*): Mechanismus, který umožňuje dálkové (elektrické) spuštění střelby.
167. Spoušť (*trigger*): Součást, jejíž pohyb vyvolaný tlakem prstu na jazýček způsobí spuštění bicího ústrojí.
168. Jazýček spouště (*finger-piece*): Část spouště, vyčnívající ze zbraně; je pevně spojena s tělesem spouště.
169. Kohoutek (*cock, hammer*): Kladívko s kývavým pohybem a výstupkem (palečnickem) pro ruční ovládání.
170. Lučík (*trigger guard*): Chráničko jazýčku spouště.

7.2.6 Pažba

171. Jednotná pažba (*one-piece stock*): Část dlouhé (někdy i krátké) střelecké zbraně, často dřevěná, ve které jsou uloženy podstatné kovové části zbraně; slouží k uchopení a ovládání střelecké zbraně.
172. Dělená pažba (*two-piece stock*): Pažba sestávající ze dvou samostatných částí; předpažbí a zadní části pažby.

173. Stavitelná pažba (*adjustable stock*): Pažba s měnitelnou délkou, lomením a vyhnutím.
174. Teleskopická pažba (*telescopic stock*): Pažba, jejíž konstrukce umožňuje plynule měnit délku bez lomení nebo vyhnutí.
175. Pažbička (*pistol grip, rear grip*): Část pažby umožňující snadné současné uchopení zbraně a ovládání spouště.
176. Patka s nárazníkem (*buffer*): Slouží k uzavření zadní části pouzdra závěru a k absorbování zbytkové zákluzové energie závěrového mechanismu na konci jeho pohybu dozadu.
177. Předpažbí (*forend, for end, fore-end*): Přední část pažby spojená s hlavní; usnadňuje držení zbraně, kryje část hlavní a chrání tak ruku střelce před popálením.
178. Nadpažbí (*handguard*): Část předpažbí, která kryje hlaveň shora.
179. Botka (*buttplate*): Součást, zakončující pažbu; slouží k opření pažby do ramene střelce a k ochraně zadní části pažby před poškozením.

7.2.7 Mířidla

180. Mířidla (*sights*): Zařízení sloužící k zamíření střelecké zbraně na cíl.
181. Mechanická mířidla (*mechanical sights*): Mířidla střelecké zbraně skládající se z hledí a mušky (otevřená mířidla) nebo z mušky a dioptrického hledí (krytá mířidla).
182. Optická mířidla (*optical sights*): Mířidla střelecké zbraně, v nichž funkci hledí zastává optická soustava a funkci mušky vykonává záměrná osnova nebo záměrná značka.
183. Muška (*front sight*): Přední část mechanických mířidel, umístěná u ústí hlavní; má profil střežovitý, obdélníkový nebo kruhový.
184. Základna mušky (*front sight base*): Součást nebo tvarová úprava hlavní sloužící k uložení mušky.
185. Chránítka mušky (*front sight cover*): Kryt chrání mušku před posunutím nebo poškozením.
186. Zaměřovací dalekohled (*scope*): Dalekohled se záměrnou osnovou určený pro připevnění ke střelecké zbrani.
187. Ústňový dalekohled (*muzzle scope*): Zařízení vkládané do ústí hlavní používané při rektifikaci mířidel.
188. Záměrná osnova (*reticule*): Obrazec v zaměřovacím dalekohledu sloužící k zamíření na cíl.
189. Hledí (*back sight, rear sight*): Zadní část mechanických mířidel se zářezem, který se volí podle tvaru mušky; může být pevné nebo stavitelné výškově i stranově.
190. Dioptrické hledí, dioptr (*peep sight, receiver sight, diopter*): Zadní část mířidel, kde místo otevřeného zářezu je průhledítko; je umístěno podstatně blíže oka než hledí otevřené; může být pevné nebo stavitelné výškově i stranově.

191. Základna hledí (*back sight bed*): Součást nebo tvarová úprava hlavně nebo pouzdra závěru sloužící k upevnění hledí.
192. Klapka hledí (*rear sight leaf*): Součást hledí, spojená sklopně se základnou hledí; na vrchní ploše klapky hledí je dálková stupnice.
193. Stavítko hledí (*rear sight elevator*): Součást, pomocí níž se hledí nastavuje na žádanou vzdálenost střelby.

7.2.8 Příslušenství

194. Zásobník (*magazine, clip*): Vyjímatelná schránka pro náboje u opakovacích, samonabíjecích a automatických střeleckých zbraní; součástí zásobníku je plášť zásobníku, dno zásobníku, ústí zásobníku.
195. Krabicový (skříňový) zásobník (*box magazine*): Zásobník, v němž jsou náboje řazeny nad sebou v jedné nebo více řadách.
196. Vytěrák (*cleaning rod*): Speciální přípravek umožňující čištění vývrtu hlavně.
197. Koudelníček (*swab*): Snímatelná část vytěraku umožňující uchycení čistících utěrek.
198. Kombinovaný škrabák (*combination scraper*): Speciální přípravek usnadňující čištění obtížně přístupných míst od hrubých nečistot.

8 Granátometry

199. Granátomet (*grenade launcher*): Palná střelná zbraň určená k ničení obrněných cílů, živé síly a vojenské techniky, nacházející se v otevřeném terénu nebo v úkrytech polního typu a to kumulativním, průbojným, resp. tříštivým granátem anebo k vystřelování speciálních granátů (termobarických, dýmových, osvětlovacích, zápalných, plynových atd.).

8.1 Druhy granátometů

8.1.1 Druhy granátometů podle provedení

200. Aktivní (zákluzový) granátomet (*active grenade launcher*): Granátomet, v němž se udílí granátu (rážovému i nadrážovému) počáteční rychlost energií vzniklou hořením výmetné náplně v prostoru za dnem granátu.
201. Aktivně-reaktivní granátomet (*active-reactive grenade launcher*): granátomet, v němž se udílí střele rychlost kombinací tlakové energie hořící výmetné náplně a vlivem změny hybnosti výtokových plynů nebo inertní hmoty.
202. Reaktivní (raketový) granátomet (*rocket grenade launcher*): Ruční raketometná zbraň k vypouštění střel (granátů) s reaktivním pohonem (může jít o granátomet pro jedno anebo opakované použití).

8.1.2 Druhy granátometů podle cílů

203. Protitankový granátomet (*anti-tank grenade launcher*): granátomet střílející průbojně či kumulativní střely proti obrněné technice a úkrytům polního typu.
204. Protipěchotní granátomet (*anti-personnel grenade launcher*): Granátomet střílející tříštivé střely proti živé síle.
205. Víceúčelový granátomet (*multi-purpose grenade launcher*): Granátomet střílející termobarické, osvětlovací, dýmové, zápalné, plynové a jiné střely (granáty).

8.1.3 Druhy granátometů podle automatizace funkce

206. Granátomet pro jednotlivé výstřely (*single shot grenade launcher*): Granátomet, u něž všechny úkony spojené s novým nabitím provádí střelec (obsluha) ručně (reaktivní typ) nebo je určen k jedinému použití.
207. Automatický granátomet (*automatic grenade launcher*): Granátomet, u něž všechny úkony spojené s opětným nabitím jsou odvozeny od energie výstřelu nebo od energie cizího zdroje. Je obvykle lafetován na granátometném podstavci.

8.1.4 Druhy granátometů podle způsobu lafetace

208. Puškový granátomet (*grenade thrower*): Podvěsný granátomet spojený při střelbě s puškou, samopalem, případně jinou ruční hlavňovou zbraní, zpravidla umístěný pod hlavní střelecké zbraně.
209. Lehký granátomet (*light grenade launcher*): Granátomet určený ke střelbě z ruky, ramene nebo z podpěrky.
210. Těžký granátomet (*heavy grenade launcher*): Granátomet určený ke střelbě z granátometného podstavce jednotlivými ranami.

8.1.5 Druhy granátometů podle konstrukčních zvláštností

211. Skládací granátomet (*collapsible grenade launcher*): Granátomet, jehož rozměry lze zmenšit (např. pro přepravu) rozdělením na části nebo složením.
212. Teleskopický granátomet (*telescopic grenade launcher*): Granátomet, jehož obrysové rozměry lze zmenšit zasunutím jedné části hlavně do druhé.
213. Granátomet nabíjený zezadu (*breech-loading grenade launcher*): granátomet, do něhož jsou náboje nabíjeny zezadu.
214. Granátomet nabíjený zepředu (*muzzle-loading grenade launcher*): Granátomet, do něhož jsou náboje nabíjeny ústím.

8.1.6 Druhy granátometů podle četnosti užívání

215. Granátomet pro jedno použití (*one-shot grenade launcher*): Granátomet, z něhož lze vystřelit pouze jeden granát. Další granát nelze nabít nebo vystřelit.
216. Granátomet opakovaně použitelný (*reusable grenade launcher*): granátomet, jenž lze znovu nabít a opakovaně použít ke střelbě.
217. Granátomet s opakovaně užitelnými částmi (skupinami) (*grenade launcher with reusable parts*): Granátomet, jehož některé součásti (skupiny) lze použít ke střelbě vícekrát.

9 Protitankové raketové zbraňové systémy (komplety)

218. Protitankový raketový komplet (PTRK) (*anti-tank rocket weapon system – ATWS*): Soubor zařízení a prostředků funkčně propojených, zabezpečujících přípravu k odpálení a navedení protitankové řízené střely na cíl. Protitankové zbraňové systémy lze dále rozdělovat podle způsobu navedení, způsoby přepravy a bojového použití.

9.1 Druhy protitankových raketových kompletů

9.1.1 Druhy protitankových raketových kompletů podle způsobu navedení řízené střely

Protitankový raketový komplet s ručním navedením (*anti-tank rocket weapon system with manual guidance*): Protitankový raketový komplet s dálkově řízenou střelou, u něhož operátor vizuálně vyhodnocuje odchylky letící střely od záměrného cíle a na jejich základě ručně vytváří řídicí povely.

Protitankový raketový komplet s poloautomatickým naváděcím systémem (*anti-tank rocket weapon system with semi-automatic guidance system*): Protitankový raketový komplet s dálkově řízenou střelou, u něhož operátor používá ke sledování cíle optoelektronický zaměřovač současně vyhodnocující odchylky letící střely od záměrného cíle, na jejichž základě jsou automaticky vytvářeny řídicí povely.

Protitankový raketový komplet s automatickým naváděcím systémem (*anti-tank rocket weapon system with automatic guidance system*): Protitankový raketový komplet s dálkově naváděnou nebo samonaváděcí střelou, u něhož je sledování cíle i vytváření řídicích povelů prováděno automaticky naváděcím systémem.

9.1.2 Druhy protitankových raketových kompletů podle způsobu přepravy a bojového použití

Přenosný protitankový raketový komplet (PPTRK) (*portable anti-tank rocket weapon system*): Protitankový raketový komplet, jehož konstrukce umožňuje jeho přenášení obsluhou (především v bojové činnosti).

Samohybný protitankový raketový komplet (ShPTRK) (*self-propelled anti-tank rocket weapon system*): Protitankový raketový komplet konstrukčně řešený pro instalaci na bojovém vozidle a umožňující vedení bojové činnosti z tohoto vozidla.

Vrtulníkový protitankový raketový komplet (VrtPTRK) (*heliborne anti-tank rocket weapon system*): Protitankový raketový komplet konstrukčně řešený pro instalaci na bojovém vrtulníku a umožňující vést z něj bojovou činnost.

Tankový protitankový raketový komplet (TPTRK) (*tank-launched anti-tank rocket weapon system*): Protitankový raketový komplet konstrukčně řešený pro instalaci v tanku, odpálení protitankové řízené střely z tankového kanónu a její navedení na cíl.

Dělostřelecký protitankový raketový komplet (DPTRK) (*artillery anti-tank rocket weapon system*): Protitankový raketový komplet konstrukčně řešený pro odpalování protitankové řízené střely z hlavně dělostřelecké zbraně.

9.1.3 Protitankové řízené střely

Protitanková řízená střela (*anti-tank guided missile*): Řízená střela primárně určená k ničení silně pancéřovaných cílů.

Protitanková řízená střela s povelovým systémem dálkového navedení (*anti-tank guided missile with remote command control system*): Protitanková řízená střela naváděná řídicími povely vytvářenými mimo ni a předávanými do palubního řídicího zařízení systémem spojení.

Protitanková řízená střela s dálkovým naváděním po paprsku (*anti-tank guided missile with remote beam control system*): Protitanková řízená střela, u níž se řídicí povely vytvářejí na její palubě na základě informací o odchylkách střely od osy naváděcího paprsku.

Samonaváděcí protitanková řízená střela (*homing anti-tank guided missile*): Protitanková řízená střela, u níž je sledování cíle i vytváření řídicích povelů prováděno palubním řídicím systémem.

Telemetrická protitanková řízená střela (*telemetric anti-tank guided missile*): Protitanková řízená střela, v jejíž konstrukci je umístěno měřicí zařízení, které zaznamenává nebo vysílá do pozemního přijímacího zařízení údaje o průběhu letu.

Maketa protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile mock-up*): Hmotnostní a rozměrový ekvivalent protitankové řízené střely, určený pro výcvik bojové činnosti obsluhy.

9.2 Části protitankových raketových kompletů

9.2.1 Odpalovací zařízení

219. Odpalovací zařízení protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile launcher*): Část protitankového raketového kompletu určená na přepravu, přípravu k odpálení a odpálení, případně k navedení protitankové řízené střely na cíl.
220. Převážní a odpalovací kontejner protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile container*): Zařízení určené na ochranu protitankové řízené střely před působením vnějších vlivů při přepravě, skladování a současně určené k jejímu vedení při startu.
221. Vícenásobné odpalovací zařízení protitankového raketového kompletu (*anti-tank rocket weapon system multiple launcher*): Odpalovací zařízení protitankového raketového kompletu, které má více než jednu raketnici s protitankovou řízenou střelou současně připravenou v bojové činnosti k odpálení.
222. Raketnice odpalovacího zařízení protitankového raketového kompletu (*anti-tank rocket weapon system launcher guide-rail*): Zařízení, v němž je uchycena protitanková řízená střela před odpálením, umožňující nastavení směru dráhy letu protitankové řízené střely při odpálení.
223. Odměrový mechanismus odpalovacího zařízení PTRS (*anti-tank rocket weapon system launcher traverse mechanism*): Mechanismus odpalovacího zařízení zabezpečující otáčení raketnice s protitankovou řízenou střelou ve vodorovné rovině.
224. Náměrový mechanismus odpalovacího zařízení PTRS (*anti-tank rocket weapon system launcher elevating mechanism*): Mechanismus odpalovacího zařízení zabezpečující otáčení raketnice s protitankovou řízenou střelou ve svislé rovině.
225. Systém přípravy protitankové řízené střely k odpálení (*anti-tank guided missile preparation system*): Soubor zařízení a mechanismů určených k provedení stanovených operací při přípravě protitankové řízené střely k odpálení.

- 226. Spouštěcí systém protitankového raketového kompletu (*anti-tank rocket weapon firing system*): Soubor zařízení a mechanismů odpalovacího zařízení protitankového raketového kompletu podílejících se na vytvoření povelu k odpálení protitankové řízené střely.
- 227. Systém rozvinutí odpalovacího zařízení PTRS (*anti-tank rocket weapon system launcher deployment system*): Soubor zařízení a mechanismů umožňujících převedení odpalovacího zařízení protitankového raketového kompletu z pochodové do bojové polohy a zpět.
- 228. Jednotka odpálení a řízení řízené střely (*missile control launching unit*): Elektronické zařízení pro automatické ovládání a navádění řízení střely.

9.2.2 Střela

- 229. Tělo protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile body*): Část protitankové řízené střely určená k rozmístění prvků palubního řídicího systému, raketového motoru, bojové části se zapalovačem a sloužící k vytváření aerodynamických sil a momentů.
- 230. Bojová hlavice protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile warhead*): Část protitankové řízené střely zabezpečující bojový účinek v cíli.
- 231. Raketový motor protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile rocket motor*): Část protitankové řízené střely určená k vytváření reaktivní síly nutné k urychlení střely a udržování rychlosti jejího letu k cíli.
- 232. Palubní řídicí systém protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile on-board control system*): Soustava zařízení umístěných na palubě protitankové řízené střely, určených k příjmu řídicích povelů, nebo ke sledování cíle, vytváření řídicích povelů a k jejich přeměně na výchylky kormidel.
- 233. Kormidlový pohon protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile traverse mechanism*): Zařízení protitankové řízené střely, které zabezpečuje mechanické vychýlení aerodynamických nebo plynových kormidel úměrné přiváděným řídicím povelům.
- 234. Stopovka protitankové řízené střely (*anti-tank guided missile tracer*): Palubní pyrotechnický světelný zdroj protitankové řízené střely.

9.2.3 Příslušenství

- 235. Testovací zařízení bojové střely (*combat missile tester*): Zařízení pro kontrolu provozuschopnosti bojových a cvičných střel před jejich vrácením do skladu.
- 236. Vakuová svářečka (*vacuum sealer*): Při dlouhodobém skladování se mohou bojové střely skladovat v hermeticky utěsněných hliníkových vacích. Vakuová svářečka se používá pro vytvoření vakua a k vzduchotěsnému uzavření těchto vaků.

(VOLNÁ STRANA)

PŘÍLOHY

Příloha A
(normativní)

Český abecední rejstřík

Pojem	Strana
A	
aktivně-reaktivní granátomet	19
aktivní (zákluzový) granátomet	19
automatická zbraň	14
automatický kanón	8
automatický granátomet	20
axiální lafetové ložisko	11
B	
balistická hlaveň	8
bezzákluzové dělo	8
bicí pružina	16
bicí ústrojí	16
bočnice (stěny) vrchní lafety	11
bojová hlavice protitankové řízené střely	23
botka	18
broková hlaveň	14
broková střelecká zbraň	13
brokovnice	10
brzdovratné zařízení	10
D	
dalekohled pro přímou střelbu	12
dálkově řízená zbraňová stanice	8
dělená pažba	17
dělo	6
dělo bez záměrné	6
dělo s dvojitým zákluzem	7
dělostřelecké zbraně	6
dělostřelecký protitankový raketový komplet	21
dělová hlaveň	8
dělový dalekohled	12
dělový kvadrant	12
dělový nabiják	12
dělový vybíják	12
dělový zaměřovač	11
dioptrické hledí, dioptř	19
drážka	14
drážky vývrtu hlavně	9
dvouhlavňová zbraň	14
E	
ejektor hlavně	9
elektromagnet spuštěadla	17
elektromagnetické dělo	6
G	
granátomet	19

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
granátomet nabíjený zepředu	20
granátomet nabíjený zezadu	20
granátomet opakovaně použitelný	20
granátomet pro jedno použití	20
granátomet pro jednotlivé výstřely	20
granátomet s opakovaně užitelnými částmi (skupinami)	20
H	
hlaveň	14
hlaveň s drážkovanou vodící částí vývrtnu	8
hlaveň s hladkým vývrtem	8
hlavňová spojka	15
hledí	18
horské dělo	7
houfnice	6
hydraulická brzda zákluzu a předkluzu	10
CH	
chránítko mušky	18
I	
individuální střelecká zbraň	13
J	
jazyček spouště	17
jednohlavňová zbraň	14
jednoranová zbraň	14
jednotka odpálení a řízení řízené střely	23
jednotná pažba	17
K	
kanón	6
kanón s elektrickým řetězovým pohonem	8
kanónová houfnice	6
karabina	12
klapka hledí	19
klika závěru	10
klínový závěr	10
kohoutek	17
kolébka	10
kolébkové čepy	10
kombinovaný škrabák	19
kompensátor	10
kormidlový pohon protitankové řízené střely	23
koudelníček	19
krabicový (skříňový) zásobník	19
kulobroková střelecká zbraň	13
kulomet	13
kulová hlaveň	14
kulová střelecká zbraň	13
L	
lafetové rameno	11

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
lafetový štít	11
laserové dělo	6
lehký granátomet	20
lehký kulomet	13
letecký kanón	7
lodní dělo	7
lučík	17
M	
maketa protitankové řízené střely	22
matice zámku hlavně	15
mechanická mířidla	18
mechanická zbraň	13
mechanismus podávacích záchytek	17
měníč směru drážky páky posouvače	16
minomet	6
mířidla	18
muška	18
N	
nabíjecí zařízení	10
nábojiště	15
nábojová komora	9
nadpažbí	18
náměrová zubatka	11
náměrový mechanismus	11
náměrový mechanismus odpalovacího zařízení PTRS	22
napínací mechanismus	15
napínací páka	16
nárazníková pružina	16
nástavec hlavně	15
nesené dělo	7
nosič hlavně	15
nosič kolébkových čepů	11
nosič závorníku	16
nosič závorníku s pístem	16
O	
objímka zámku hlavně	15
odměrový mechanismus odpalovacího zařízení PTRS	22
odměrový mechanismus	11
odpalovací mechanismus	10
odpalovací zařízení	6
odpalovací zařízení protitankové řízené střely	22
odstřelovací puška	12
opakovací zbraň	14
optická mířidla	18
osobní obranná zbraň	13
otočný převáděč, komutátor	11

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
P	
palná zbraň	13
palubní řídicí systém protitankové řízené střely	23
patka s nárazníkem	18
pažbička	18
pevnostní dělo	7
pistole	12
plynová zbraň	13
plynový násadec	15
plynový regulátor	15
podávací kanál	17
podávací mechanismus	17
podávací žlábek	17
podávač munice	17
pohon náměru (odměru)	11
pojistka	16
pojistka spouště	17
pole	14
pole vývrtu hlavně	9
polní dělo	7
poloautomatické dělo	8
posouvač pásu	17
pouzdro podávače	17
pouzdro závěru	15
pozemní dělo	6
protiletadlový kanón	7
protiletadlový kulomet	13
protipěchotní granátomet	20
protitanková řízená střela	21
protitanková řízená střela s dálkovým naváděním po paprsku	22
protitanková řízená střela s povelovým systémem dálkového navedení	21
protitankový granátomet	19
protitankový kanón	7
protitankový raketový komplet	20
protitankový raketový komplet s ručním navedením	21
protitankový raketový komplet s automatickým naváděcím systémem	21
protitankový raketový komplet s poloautomatickým naváděcím systémem	21
předkluzové dělo	7
předpažbí	18
předsuvná pružina	16
přechodový kužel	9
přenosný protitankový raketový komplet	21
přepravní a odpalovací kontejner protitankové řízené střely	22
příslušenství	12

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
puška	12
puškový granátomet	20
R	
raketnice odpalovacího zařízení protitankového raketového kompletu	22
raketomet	6
raketový motor protitankové řízené střely	23
ráž, ráže	14
reaktivní (raketový) granátomet	19
repulsní pružina	16
revolver	12
ručně nabíjené dělo	8
S	
samohybné dělo	7
samohybný protitankový raketový komplet	21
samojízdné dělo	7
samonabíjecí dělo	8
samonabíjecí zbraň	14
samonaváděcí protitanková řízená střela	22
samopal	13
skládací granátomet	20
skupinová střelecká zbraň	14
snímač polohy ústí	9
spoušť	17
spouštěcí systém protitankového raketového kompletu	23
spoušťová páka	17
spřažený kulomet	13
spušťadlo	17
stacionární dělo	7
stavitelná pažba	18
stavitko hledí	19
stopovka protitankové řízené střely	23
střelecká zbraň	12
systém přípravy protitankové řízené střely k odpálení	22
systém rozvinutí odpalovacího zařízení PTRS	23
systém snímání polohy ústí	9
šroubový závěr	10
T	
tankový kulomet	13
tankový protitankový raketový komplet	21
tažené dělo	7
telemetrická protitanková řízená střela	22
teleskopický granátomet	20
teleskopická pažba	18
tělo protitankové řízené střely	23
termo-izolační plášť hlavně	9

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
testovací zařízení bojové střely	23
těžký granátomet	20
těžký kulomet	13
tlumič hluku	15
tlumič plamene	15
U	
úderník	16
univerzální kulomet	13
ústí hlavně	9
ústřová brzda	9
ústřový dalekohled	18
útočná puška	12
V	
vakuová svářečka	23
vícenásobné odpalovací zařízení protitankového raketového kompletu	22
vedení hlavně	15
vezené dělo	7
vícehlavňová zbraň	14
víceúčelový granátomet	20
víko (příklop) podávače	17
vodící část vývrtu	9
vratná pružina	16
vratník	10
vrchní lafeta	11
vtulníkový protitankový raketový komplet	21
vyhazovač	16
výhozné okénko	16
vytahovač	16
vytěrák	19
vyvažovač	11
vývrt hlavně	14
vzduchová zbraň	13
vzduchovka	13
Z	
zadek hlavně	9
zahrdlení	15
záchyt závěru	16
základna hledí	19
základna mušky	18
základna, spodní lafeta	11
zákluzové dělo	7
zakončení ústí	15
zámek hlavně	15
záměrná osnova	18
zaměřovací dalekohled	18
zápalník	16

Příloha A
(normativní)

Pojem	Strana
zásobník	19
zavěr	16
zavěrové ústrojí	9
zavěrový blok děla	10
zavorník	16
zesilovač zpětného rázu	15
zpětná pružina	16
zrychlovač závěru	16

Anglický abecední rejstřík

Pojem	Strana
A	
accessories	12
active grenade launcher	19
active-reactive grenade launcher	19
adjustable stock	18
air gun	13
aircraft gun	7
alternative feed bolt switch	16
anti-aircraft gun	7
anti-aircraft machine gun	13
anti-personnel grenade launcher	20
anti-tank grenade launcher	19
anti-tank guided missile	21
anti-tank guided missile body	23
anti-tank guided missile container	22
anti-tank guided missile mock-up	22
anti-tank guided missile launcher	22
anti-tank guided missile on-board control system	23
anti-tank guided missile preparation system	22
anti-tank guided missile rocket motor	23
anti-tank guided missile tracer	23
anti-tank guided missile traverse mechanism	23
anti-tank guided missile warhead	23
anti-tank guided missile with remote beam control system	22
anti-tank guided missile with remote command control system	21
anti-tank gun	7
anti-tank rocket weapon firing system	23
anti-tank rocket weapon system – ATWS	20
anti-tank rocket weapon system launcher deployment system	23
anti-tank rocket weapon system launcher elevating mechanism	22
anti-tank rocket weapon system launcher guide-rail	22
anti-tank rocket weapon system launcher traverse mechanism	22
anti-tank rocket weapon system multiple launcher	22
anti-tank rocket weapon system with automatic guidance system	21
anti-tank rocket weapon system with manual guidance	21
anti-tank rocket weapon system with semi-automatic guidance system	21
artillery anti-tank rocket weapon system	21
artillery loading rammer	12
artillery unloading rammer	12
artillery weapons	6
assault rifle	12
automatic arm	14
automatic grenade launcher	20
automatic gun	8

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
B	
back sight	18
back sight bed	19
ballistic tube	8
barrel	14
barrel bracket	15
barrel extension	15
barrel lock	15
barrel nut	15
barrel support	15
basic structure, lower carriage	11
belt feed slide, pawl	17
bolt	16
bolt accelerator	16
bolt latch release	16
bore	14
bore evacuator	9
bore grooves	9
box magazine	19
breech accelerator	16
breech block	16
breech block carrier, piston	16
breech block handle	10
breech bolt	16
breech casing	15
breech mechanism	9
breech ring	9
breech, bolt	16
breech-block	16
breech-loading grenade launcher	20
buffer	18
buffer spring	16
bullet fire arm	13
buttplate	18
C	
caliber, calibre	14
cannon	6
carbine	12
carriage bearing	11
carriage shield	11
carried gun	7
carrier of trunions	11
cleaning rod	19
clip	19
coaxial machine gun	13
cock	17

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
cocking handle	16
cocking mechanism	15
collapsible grenade launcher	20
combat missile tester	23
combination scraper	19
compensator	10
cradle	10
crew-served weapon	14
D	
diopter	19
double-barrelled gun	14
double-recoil gun	7
E	
ejection port	16
ejector	16
electromagnetic gun	6
elevating arc	11
elevating mechanism	11
elevation (traverse) actuator	11
elongated portion	9
equilibrator	11
extractor	16
F	
feed block housing	17
feed cover	17
feeder	17
feed channel	17
feeding mechanism	17
feed tray	17
field gun	7
field of grooving	9
finger-piece	17
firearm	13
firing chamber	15
firing mechanism	10
firing pin	16
firing pin spring	16
firing solenoid	17
flash hider	15
flash reducer	15
forcing cone	9
forcing cone	15
forend, for end, fore end	18
fortress gun	7
front sight	18
front sight base	18
front sight cover	18

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
fume extractor	9
G	
gas regulator	15
gas weapon	13
grenade launcher	19
grenade launcher with reusable parts	20
grenade thrower	20
groove	14
ground gun	7
gun	6
gun breech-block	10
gun howitzer	6
gun quadrant	12
gun sight	11
gun telescope	12
gun telescope for direct fire	12
H	
hammer	17
hand operated gun	8
handguard	18
heavy grenade launcher	20
heavy machine gun	13
heliborne anti-tank rocket weapon system	21
homing anti-tank guided missile	22
howitzer	6
CH	
chain gun	8
chamber	9
choke	15
I	
individual weapon	13
L	
land	14
laser gun	6
launcher	6
light grenade launcher	20
light machine gun	13
loading mechanism	10
M	
magazine	19
machine gun	13
mainspring	16
mechanical sights	18
mechanical weapon	13
missile control launching unit	23
missile launching pod	23

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
mortar	6
mountain gun	7
multiple rocket launcher	6
multiple-barrel rifle shot gun	13
multiple-barrelled gun	14
multi-purpose grenade launcher	20
muzzle	9
muzzle attachment	15
muzzle brake	9
muzzle end	15
muzzle position scanning system	9
muzzle reference sensor	9
muzzle scope	18
muzzle-loading grenade launcher	20
N	
noise suppressor	15
non-line of sight gun	6
O	
one-piece stock	17
one-shot grenade launcher	20
optical sights	18
P	
peep sight	19
personal defence weapon	13
pintle	11
pistol	12
pistol grip	18
piston	16
portable anti-tank rocket weapon system	21
projectile-firing weapon	12
R	
rear grip	18
rear sight	18
rear sight elevator	19
rear sight leaf	19
receiver	15
receiver sight	19
recoil brake	10
recoil intensifier	15
recoil mechanism	10
recoil spring	16
recoiling gun	7
recoilles gun	8
recuperator	10
remote control weapon station	8
repeating arm	14
repulsing spring	16

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
reticule	18
return spring	16
reusable grenade launcher	20
revolver	12
rifle	12
rifle barrel	14
rifled bore tube	8
rocket grenade launcher	19
S	
safety catch	16
scope	17
screw-type breech	10
sear	17
self-loading arm	14
self-loading gun	8
self-propelled anti-tank rocket weapon system	21
self-propelled gun	7
semiautomatic gun	8
ship gun	7
shot barrel	14
shotgun	13
side plates	11
sights	18
single shot grenade launcher	20
single shot gun	14
single-barrelled gun	14
sliding wedge-type breech	10
slip ring	11
small arm	12
smooth bore tube	8
sniper rifle	12
soft-recoil gun	7
stationary gun	7
striker	16
striking mechanism	16
submachine gun	13
swab	19
T	
tank machine gun	13
tank-launched anti-tank rocket weapon system	21
telemetric anti-tank guided missile	22
telescopic stock	18
telescopic grenade launcher	20
thermal sleeve	9
towed gun	7
towed gun with auxiliary power unit	7

Příloha B
(normativní)

Pojem	Strana
trail	11
transported gun	7
traversing mechanism	11
trigger	17
trigger arm	17
trigger gard	17
trigger mechanism	17
trunnions	10
tube	8
two-piece stock	17
U	
universal machine gun	13
upper carriage	11
V	
vacuum sealer	23

Účinnost českého obranného standardu od: 25. 2. 2013

Změny:

Změna číslo	Účinnost od	Změnu zpracoval	Datum zpracování	Poznámka

U p o z o r n ě n í: Oznámení o českých obranných standardech jsou uveřejňována měsíčně ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví v oddíle „Ostatní oznámení“ a Věstníku MO.
V případě zjištění nesrovnalostí v textu tohoto ČOS zasílejte připomínky na adresu distributora.

Rok vydání: 2022, obsahuje 20 listů
Distribuce: Odbor obranné standardizace Úř OSK SOJ, nám. Svobody 471, 160 01
Praha 6
Vydal: Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti
oos.army.cz

NEPRODEJNÉ
